

Afdoend onderzoek

Slechtvalk bij het complex Concorde te Utrecht

15 mei 2018

Samenvatting

Voor de planlocatie op de hoek Eendrachtslaan/Vliegend Hertlaan te Utrecht, worden ruimtelijke plannen voorbereid. Onderzocht is of er effecten op beschermde natuurwaarden mogelijk zijn.

Voor de plannen is door bureau Els & Linde B.V. op 27 september 2017, een quick scan ecologie uitgevoerd. Uit de resultaten van de quick scan ecologie is gebleken dat een afdoend onderzoek naar het voorkomen de slechtvalk noodzakelijk is, om de effecten van de ruimtelijke plannen te kunnen bepalen.

Tijdens de inventarisaties in 2018 zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van een broedpaar van de slechtvalk. Het nest – dat was aangetroffen – is niet opnieuw gevonden. Waarschijnlijk is het nest tijdens de winter gevallen. Dat wijst op een niet bewoond nest.

Er is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig. Er is geen compensatie of mitigatie nodig.

Inhoud

- 2 – Inleiding
- 3 – Beschrijving gebied
- 4 – Beschrijving werkwijze
- 8 – Waarnemingen
- 11 – Analyse
- 13 – Maartegelen
- 14 – Advies & Bronnen

Colofon

Opdrachtgever	De Concorde Holding B.V.
Projectnummer	17.209
Datum	15 mei 2018
Auteur	T. Ursinus
Gecontroleerd	P.J.H. van der Linden
Status	concept

*Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl*

Inleiding

Voor de planlocatie op de hoek Eendrachtslaan/Vliegend Hertlaan te Utrecht, worden ruimtelijke plannen voorbereid. Binnen de planlocatie staat een kantoorpand. Het voornemen is om het kantoorpand te slopen, zodat er ruimte kan worden gemaakt voor nieuwbouw van appartementen. Voor de ruimtelijke plannen wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten.

Voor de plannen is door bureau Els & Linde B.V. op 27 september 2017, een quick scan ecologie uitgevoerd. Uit de resultaten van de quick scan ecologie is gebleken dat een afdoend onderzoek naar het voorkomen de slechtvalk noodzakelijk is, om de effecten van de ruimtelijke plannen te kunnen bepalen.

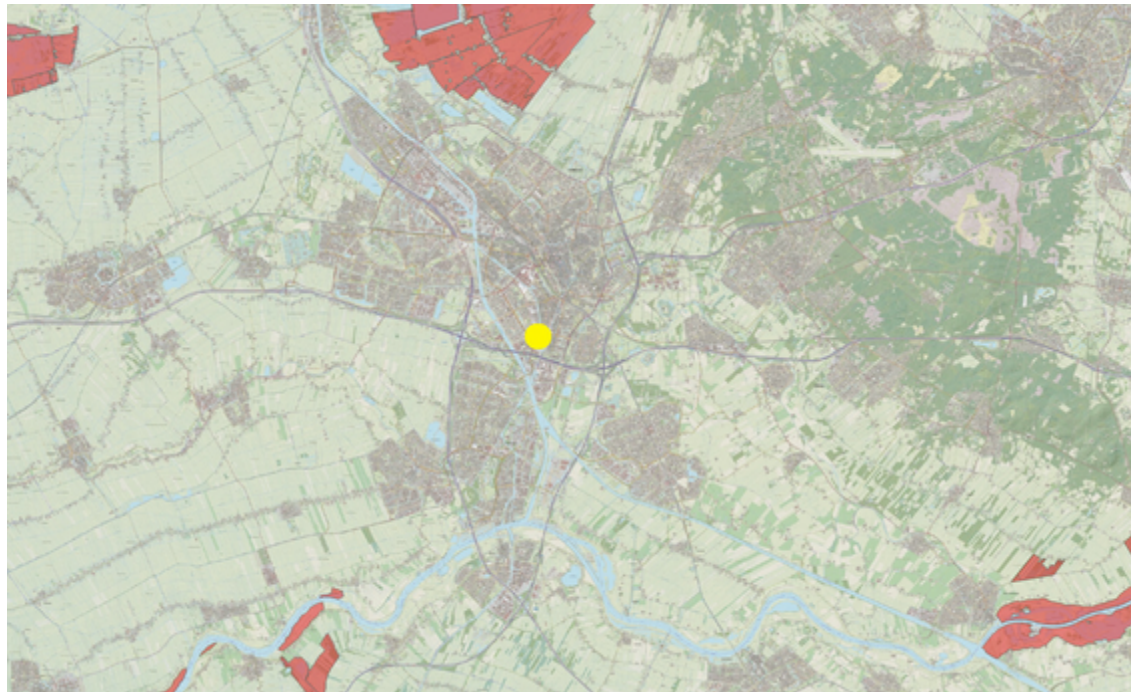
In de voorliggende notitie worden de resultaten van het afdoend onderzoek naar de slechtvalk gepresenteerd. Waarnemingen van andere - minder strikt - beschermde soorten zijn voor zover relevant eveneens genoteerd. Het onderzoek naar beschermde soorten is gestart en afgerond in het voorjaar van 2018. De inventarisaties naar de slechtvalk is uitgevoerd conform handleidingen voor goede inventarisaties uitgevoerd.

Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de werkzaamheden, die nodig zijn om te komen tot de gewenste werkzaamheden. Daarbij is naast de planlocatie sec. gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving.

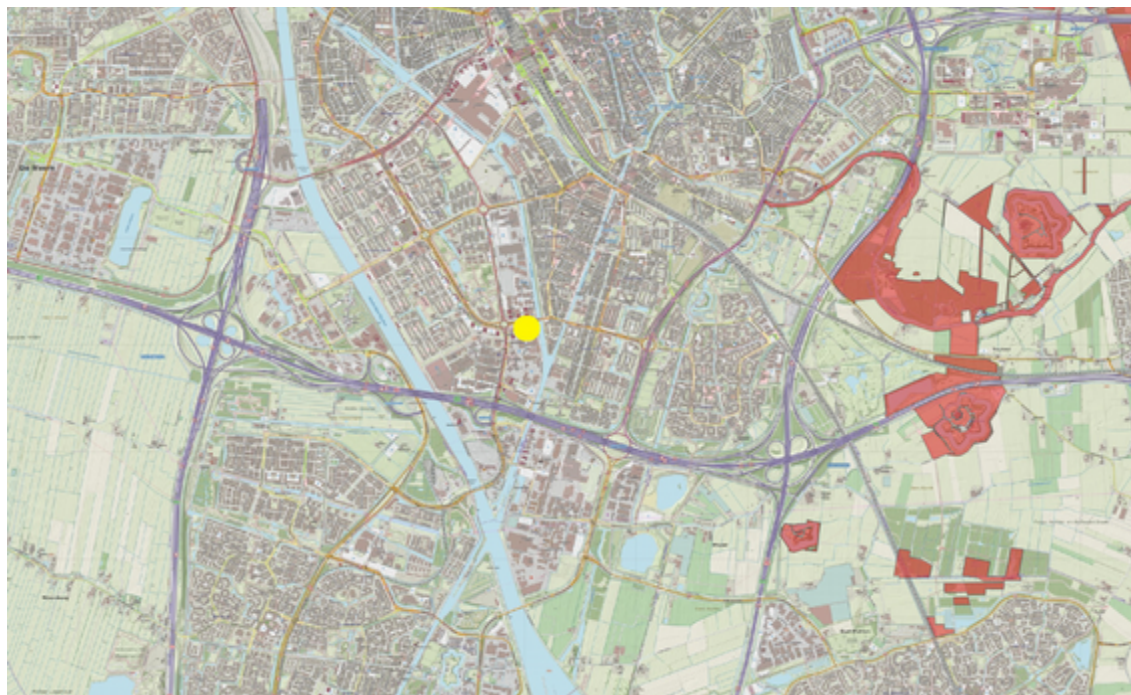
Ligging van het perceel

H02 Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

Ligging van de Natura 2000-gebieden.

Ligging van de Natuurnetwerk Nederland.

Het kantoorpand staat op de hoek van de Eendrachtslaand en de Vliegend Hertlaan in de Merwedezone te Utrecht. Aan de noordzijde van het perceel ligt de Beneluxlaan, aan de oostzijde staat een pand en daarnaast ligt het Amsterdam-Rijnkanaal. Het terrein rondom het kantoorpand fungeert grotendeels als parkeerplaats. Langs de parkeerplaats en langs de noordzijde van het kantoorpand, staan enkele bomen.

De planlocatie ligt op ruim 2 kilometer afstand van de gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Op grotere afstand – ruim 8 kilometer – van de planlocatie, ligt het beschermde Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtvlakten.

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden beschermd van internationaal belang. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats en planten en dieren. Deze Natura 2000 gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdepositie en grondwaterstromen. Voor de functie waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt, is een berekening noodzakelijk van de effecten. In onderhavig geval zal er geen toename van de emissie verwacht worden. Een berekening van de depositie is niet noodzakelijk. Vanwege de grote afstand tussen het Natura 2000-gebied en de planlocatie en de aard van de werkzaamheden, kan een effect van andere oorzaken, zoals geluid, licht of grondwaterstromen, op voorhand worden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland wordt via de ruimtelijke verordening beschermd

H03 Werkwijze: technieken, veldbezoeken & omstandigheden in het veld

Voor de afdoende inventarisatie van beschermde soorten, is het van belang dat deze worden uitgevoerd volgens enkele regels. Het gaat om voldoende inspanning met geschikte technieken, in het optimale seizoen en door gekwalificeerd personeel. De gebruikte methoden en technieken worden aangepast op de situatie en op de te verwachten soorten. Hierbij wordt een afweging gemaakt welke methoden en technieken het meest geschikt c.q. efficiënt zijn. Voor verschillende soorten zijn protocollen verschenen of kan worden teruggevallen op wetenschappelijke literatuur, gericht op het inventariseren van soorten. Daarnaast zijn er voor een beperkte lijst soorten, zogenoemde kennisdocumenten verschenen. Voor het inventariseren van beschermde soorten gebruikt Els & Linde de verschillende genoemde bronnen, aangevuld met terrein- en soortkennis van de ecooloog. Belangrijk onderdeel van een afdoend onderzoek is dat de gebruikte techniek op een juiste manier wordt vastgelegd, zodat het onderzoek is te reproduceren.

Technieken onderzoek slechtvalk

- Hustings e.a. (1985) schrijft over de inventarisatie van de slechtvalk het volgende:
- Methode: Lokaliseren van broedparen.
 - Tijd van het jaar: Van begin februari tot in juli, vooral in maart.
 - Tijd van de dag: De gehele dag.
 - Waarnemingen: Alle waarnemingen noteren. Speciale aandacht bij baltsende en roepende vogels en cirkelende paren. Let op of er aanwijzingen zijn voor broeden, bijvoorbeeld het aanbrengen van voedsel of bedelende jongen.
 - Interpretatie: Zekere en waarschijnlijke broedgevallen tellen. Indien geen nest wordt gevonden, zijn minimaal vier waarnemingen nodig, verspreid over maart-juni, waarbij ook waarnemingen van een paar moeten voorkomen. Steeds vermelden welke zekerheid over broeden werd verkregen (SOVON-code). Soms vindt overzomerling plaats.
 - Bijzonderheden: Pas op voor verstoring en betracht geheimhouding.

SOVON meldt op haar website een vergelijkbare inspanning, zij gaan uit van drie noodzakelijke inventarisaties in plaats van vier. Uit voorzorg zijn door Els & Linde vier inventarisaties uitgevoerd op verschillende tijdstippen van de dag.

Veldbezoeken & omstandigheden in het veld

Voor de slechtvalk is een inventarisatie in vier rondes in de periode februari tot en met juni voldoende, om inzicht te krijgen in het voorkomen van broedende vogels binnen het plangebied. In de tabel staan de gegevens van de inventarisatie in 2018. Tijdens de inventarisaties waren de weersomstandigheden voldoende voor een betrouwbaar resultaat.

Datum	Starttijd	Eindtijd	omstandigheden
18 maart 2018	7:00	9:00	Droog en koud
31 maart 2018	7:17	9:20	Droog en fris
28 april 2018	11:00	12:30	Droog
14 mei 2018	9:00	11:00	Warm en droog

H04 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Voor het project is eerder een oriënterend onderzoek uitgevoerd (Ursinus 2017). In dat onderzoek is als aannemelijk gesteld dat binnen de bebouwing op het terrein, vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen voorkomen. Om die reden is een aanvullend onderzoek naar deze soorten uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

Voor het onderzoek naar potentieel aanwezige beschermde soorten zijn de beschikbare regionale (Utrecht) en landelijke verspreidingsatlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd. Het bronnenonderzoek is uitgevoerd gericht op soorten die in de omgeving van de planlocatie verwacht worden. Voor de omgeving van de planlocatie worden verschillende soorten gemeld die beschermd zijn via de Wet natuurbescherming; het betreft: vleermuizen, slechtvalk (*Falco peregrinus*), huismus (*Passer domesticus*) en gierzwaluw (*Apus apus*). De ringslang (*Natrix natrix*) wordt op grotere afstand bij Amelisweerd gemeld.

Inventarisatie slechtvalk

Op 18 maart 2018, 31 maart 2018, 28 april 2018 en 14 mei 2018 zijn inventarisaties uitgevoerd naar het voorkomen van de slechtvalk binnen de onderzoekslocatie en omgeving. Tijdens de inventarisatie is gekeken naar cirkelende en baltsende slechtvalken en naar dieren op hoge plekken. Verder is er geluisterd naar de roepende dieren.

Waarnemingen

Tijdens de vier inventarisaties van de slechtvalk zijn geen exemplaren waargenomen boven het plangebied of in de omgeving. Het nest dat tijdens het oriënterend onderzoek op een ladder is waargenomen is tijdens de inventarisatie voorjaar 2018 niet aangetroffen. Waarschijnlijk is het nest tijdens de slechte weersomstandigheden (storm, sneeuwval) naar beneden gevallen. Dergelijke situaties ontstaan als een nest niet langer in gebruik is. Zo'n nest wordt niet onderhouden en valt langzaam uit elkaar.

De conclusie is dat er anno 2018 geen slechtvalk (meer) broedt bij Concorde of in de directe omgeving ervan.

H05 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden, om de veranderingen te kunnen bereiken. Voor zover plangebieden binnen het Natuurnetwerk, het weidevogelleefgebied, Natura 2000-gebied of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden binnen de analyse getoetst. Voor de Natura 2000-gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Uit de quick scan ecologie van september 2017 is gebleken dat binnen de planlocatie vaste verblijfplaatsen van de slechtvalk aanwezig kan zijn. Door bureau Els & Linde is in het voorjaar van 2018, een afdoend onderzoek naar de slechtvalk binnen de planlocatie en omgeving uitgevoerd. De analyse van deze notitie beperkt zich tot de effecten op beschermde soorten die tijdens het afdoend onderzoek zijn aangetroffen.

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming is de PAS (de programmatische aanpak stikstof) een integraal onderdeel. Binnen de PAS zijn maatregelen opgenomen om de stikstofdepositie te reduceren. Een onderdeel is dat voor alle bronnen een berekening moet worden uitgevoerd van de stikstofdepositie. Dit wordt met het voorgeschreven instrument Aerius berekend. Bij een depositie tussen 0,05 en 1,0 mol stikstof is er een meldingsplicht. Als er minder dan een 0,05 mol wordt veroorzaakt en er nog ontwikkelingsruimte is in het Natura 2000-gebied is er geen melding nodig. Is er geen ontwikkelingsruimte of wordt er een hoge depositie veroorzaakt dan is er vergunningplicht. Met de Aerius kan worden aangetoond dat er geen hoge depositie is.

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen.

Slechtvalk

Tijdens de vier inventarisaties naar de slechtvalk zijn binnen de planlocatie en in de directe omgeving van de planlocatie, geen vaste verblijfplaatsen van de soort aangetroffen. Geconcludeerd wordt dat de soort niet meer op de locatie aanwezig is en er geen broedgeval van de slechtvalk aanwezig is.

Effecten op de populatie

Aangezien er geen broedende slechtvalken zijn aangetroffen is er geen effect te verwachten van de sloop van de gebouwen. Er is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig.

H06 Conclusie, advies en gebruikte bronnen

Voor de planlocatie op de hoek Eendrachtslaan/Vliegend Hertlaan te Utrecht, worden ruimtelijke plannen voorbereid. Binnen de planlocatie staat een kantoorpand. Het voornemen is om het kantoorpand te slopen, zodat er ruimte kan worden gemaakt voor nieuwbouw van appartementen. Voor de ruimtelijke plannen wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten.

Voor de plannen is door bureau Els & Linde B.V. op 27 september 2017, een quick scan ecologie uitgevoerd. Uit de resultaten van de quick scan ecologie is gebleken dat een afdoend onderzoek naar het voorkomen de slechtvalk noodzakelijk is, om de effecten van de ruimtelijke plannen te kunnen bepalen.

Tijdens de inventarisaties in 2018 zijn geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van een broedpaar van de slechtvalk. Het nest – dat was aangetroffen – is niet opnieuw gevonden. Waarschijnlijk is het nest tijdens de winter gevallen. Dat wijst op een niet bewoond nest.

Beschermde gebieden

De werkzaamheden en de veranderde omgeving zullen geen significant effect veroorzaken op de beschermde natuurgebieden.

Noodzakelijke ontheffing c.q. vergunning

Er is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig. Er is geen compensatie of mitigatie nodig.

- Hustings, M.F.H., Kwak, R.G.M., Opdam, P.F.M., Reijnen, M.J.S.M., (1985). Vo-
gelinventarisatie. Achtergronden, Richtlijnen en Verslaglegging. Natuur be-
heer in Nederland Deel 3. Pudoc.
- Mensink, H. (2006) Slechtvalken in de provincie Utrecht (2003-2006).
- Ratcliffe, D. (1983) The Peregrine Falcon. T & A.D. Poyser. Londen
- Reit, L. (2001) Feeding Activity and Seasonal Changes in Prey Composition
of urban Peregrine Falcons Falco peregrinus. Acta Ornithologica 36: 165-169

- SOVON.nl